

Este de două ori în săptămâna : Joi și
Duminică ; era cându-vă preținute im-
portante materiale, va fi de trei sau
de patru ori în săptămâna.

Prețul de prenumerare,

pentru Austria :

pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 fl. v. a.
" patrariu	2 fl. v. a.
pentru România și strainătate :	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
" diumetate de anu	6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratii se fac la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptul la Redactiune Stationgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea seu editorie ; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatii de interesu privat — se respunde că 7 cr. de linie ; repetirile se fac cu pretiu scăditu. Prețul timbrului căte 30 cr. pentru una data se anticipă.

Pesta, în 16 noiembrie 1872.

Radiele sărelui român, apusul cu caderea Franției, — haru domnului Dieului parintilor noștri — par că incepu a se ivi, par că le vedem petru dienii norii cei groși ai desastrelor și le semtimu incalindu-ne.

Nu e iluziune optica; nu e unu jocu de Fata morgana; nu e unu visu cu ochii deschisi; — fapte reali sunt, cari ni anuncia dispararea noptii și apropierea luminei !

Liliaci si buche urite, paseri ale noptii, — parasiti-ne, fugiti din medilocul nostru !

Te salutămu din inima pia, din suflu curat, o dulce aurora a vietii noastre natiunale, a sperantiei noastre de emancipare din ghiarele sugrumatorie ale barbarilor moderni si a dorului si setei noastre de libertate si cultura !

Thiers, presedintele Republicei franceze, de buna séma semtiendu-si eroică sa patria si natiune dejă destulu de tare, destulu de bine restaurata, vine a se interesa de Romania si de — Romani, de ramur'a latina in Oriente !

Mai antai elu — asiá se vede, a pregatit terenul in Constantinopole si — directu séu indirectu — a conlucrat la indepartarea din postu a crudului Mithad, unelei Austro-Prusseie; si acuma print'epistola adresata principelui Carolu'si scopere „cele mai caldurese semtiri atât pentru Domitoriu Romaniei, cătu si mai vertosu pentru natiunea romana, — atât din partea sa personală, cătu si din partea natiunei francese.“

Asiá ni spunu foile — si cele din Bucuresci, si cele ale domnilor stepanitori ai nostri; cele dantai — mandre si fericite, ceste din urma — superate si necagite !

Tari'a Franciei, radicarea Franciei, este resarirea sărelui nostru, isvorul vietiei noastre. Nu e cu potintia ca lumei romane de la Apusu, capului ei, Franciei, se-i mérga bine, fora ca noi se semtimu acésta, si — nu e cu potintia, ca se suffere cadere, si pre noi se nu ne dora — inca mai multu de cătu pre ea.

Déca candu-va s'a adeveritu acésta, este in timpul mai recinte, de doi ani incóci ! Dlu Thiers — a fostu si este in contra ideei moderne de natiunalitate, da, a fostu si este in contra, si totusi — nu ne pote ignoră; pentru că — suntem si ne-am dovedit in timpul de suferinta alu Franciei — carne din carnea ei, corp din corpul ei, spiritu din spiritul ei, si pentru că ea — are absoluta trebuința de tôte medularile ei viue, si specialu de celu-ce constituie punctul de pârghia in Oriente !

Si — astfelui fiindu, nu ne suprinde, ci multu ne imbucura, candu in „Monitorul ofc.“ alu Romaniei ceteru despre acreditarea dlu de Pfuel ca aginte diplomatic si consule generalu alu Imperatorului Germaniei in Romania, si despre presentarea credintiunalelor sale Domitoriu'lui Carolu, cu tota solenitatea, in d'a de 6 noiembrie !

Si la acésta ocasiune aplaudam' „Pressei“ de Bucuresci, candu triumfandu dice, că prin acestu faptu „se afirma o data mai multu drepturile de statu autonom ale Romaniei — de catra noulu si marele Imperiu germanu.“

Tôte acestea chiar in facia cibelor nefaste austro-magiere, cumca Turcia si prin noulu mare-veziru ar tinde a impiedecă sborulu autonomu alu Romaniei, si a nume, a o constringe pre acé-

sta de a-si reduce fôrtile armate, de a primi consuli cu beraturi turcesci, de a-si nimici monetele si medaliele, si — mai scie pacostea, căte tóte !

Si — inca unu evenimentu merita a fi notat aiciá si adusu in legetura cu — amintitile duoue aparitiuni; intielegemu conventiunea totu in acestu timpu inchisata intre Romania d'o parte, si Austro-Ungaria de alt'a, in privint'a junctiunilor drumurilor de feru la otarale comune.

Dupa acésta conventiune subscrisa la 8 noiembrie, mai antaiu de tóte Austro-Ungaria se obligea, cătu mai curendu a duce o linia de drumu feratu de la Temes, prin Lugosiu, Caransebesiu si Međed — la Orsiova, si de acolo a o impreună la Vercerova cu lini'a ferata romana de la Turnul-Severinului.

Aita legatura are se se faca in data apoi prin passulu Vulcanului, de la Petrogeni in Ardélu pan' la Filiasi in Romania, pre valea Jiului, indetorindu-se aci Romania, de la unu punctu óre-care coresponditoru alu liniei sale principali a intinde o aripa spre amintitile punturi de la fruntaria.

A trei-a junctiune are se se faca — pana in patru ani, pre la Oituzu, pentru a esi la Galatiu.

In fine pentru acelasi timpu este pusa in vedere si junctiunea la Brasovu si Predelu, pentru a duce pre valea Prahowei la Ploiesci si de acolo la Bucuresci si Giurgiu.

Acésta din urma junctiune este, pre carea domnii stepanitori ai nostri din capulu locului au fortat' mai multu si cu preferintia; firesce pentru că numai prin acésta poteau ei se se faca rentabile linia loru natiunale prin Clusiu si Secuime. Da, in acésta privintia potericii domni nu potura deplinu reusá ! Astfelui, cum acésta linia li s'a acordat acuma, adeca pentru unu timpu indepartat si fora nici o garantia din partea statului, — acésta linia perde multu din pericolul ce cu-prindea ea pentru linile romane.

Potemu deci dice, că si acésta cestiune s'a deslegatu destulu de fericit, — déca Romania va avé unu guvern intielegut si onestu, care la essecutare se nu se dee pacalit u séu coruptu ci se sustienă interesele tierei cu energia. — Monarchia austro-unguresca prin acestu tractat, incheiatu cu statulu romanu, a recunoscetu in celu mai faptec si solenu modu suverenitatea statului romanu, sustienendu in art. 9 expresu pentru ambele state tôte drepturile de suveranitate pe teritoriale loru. —

Diet'a unguresca, intréga acésta septembra desbatu prin sectiuni proiectu de lege alu regim' lui pentru regularea dreptului de municipalitate alu capitalei Buda-Pesta. Unele sectiuni, — terminandu iute acésta desbatere, au mai deliberat si a supr'a proiectului de lege pentru colonisti séu contractualisti. In multe puncte de importantia, pre cum a nume in privint'a cestiunei despre limb'a uafacerilor la municipalitatea cipitalei, s'a essoperat co'ntielegere prin sectiuni intr'atât'a, ca se se decretedie limb'a magiara de eschisiv'a limba a oficialor municipali, si apoi prin influintie private se se midilocesca, ca insusi corporul municipal se se schida din deliberațiunile sale cele latte limbe ale tierei !

De unu timpu incóci a amutit cevasi faimete despre schimbări in ministeriul din Viena, si — cu atâtua mai multu se vorbesce despre o criza in ministeriul magiara. Lucrul

impere seriosu, căci mai alalta-ieri insusi „Pesti Napló“, oficiosulu partitei, se astă indemnatum la luă notitia de acésta faima, fara s'o vré negă respicatu. Ba mai multu, „P. Napló“ concese că unul séu altu membru alu Cabinetului ar fi sub intrebare, adaugendu insa aplicatiunea că, ministrii de astazi, atunci candu dlu Lónyay a primi presidiul in ministeriu, toti s'a obligeat cu parol'a pentru solidaritate la unu casu candu puseiunea unuia séu altuia ar fi periclitata, si că, acésta parola prin esirea lui Bittó si intrarea lui Tréfort in ministeriu — nu s'a alterat.

De aci — asiá crede, că este pré evi-

diente, cumca faimete despre crisa nu sunt scor-

uiture góle, ci că careva ministru, séu dora

mai multi ar stă la intrebare, — unii vorbescu de

Tisza, altii de Thót, mai altii de ambii si inca

de Szlav, ba sunt si cari pretindu că chiar

puseiunea lui Lónyay ar fi periclitata. —

Dlu a secretariu de statu in min. de cultu, George Ioanoviciu, precum noi am observat nainte de trei septembri, intr'adeveru si-a primi dimisiunea si — postulu seu, cum se vede, are se fia stersu. Acelu postu, noi am spus o din capulu locului, — era creatu numai ca de momela pentru ómenii slabii ai nostri, pre cătu

timpu dd. magiari credeau a mai avé trebuinția

de noi. Acum ei se tienu destulu de poterici

pentru de a poté domni intru tóte si foră ast-

feliu de momele, si asiá tienu mai bine si pen-

tru sine acelle 7000 fl. la anu.

Noi — ne bucurămu ; căci marturismu, că — de felu nu ne poteam impacta cu ideia, ca se avemu vice-ministrul la despărțimentul cultului si instructiunei, si totusi se vedem si esindu atâtatea reale pentru biserică si scol'a noga- tra de acolo !

In America-nordica resultatulu alegerei de presedinte alu republicei dejă este constata. Presedintele de acum, ginerariul Grant, este realesu cu mare majoritate de voturi. Conservatismu si acolo se afirma. —

Caracteristic'a situatiunei.

Ur'a co de siese ani, magiarismul ajunsu la poterea absoluta de statu in Ungaria si Transilvania — o sémena cu ambele mani, pre calca

legalativa, administrativa si publicistica, —

precum noi de multu cu multa superare si in-

grigire am profitit, incepe a se redică si a in-

flori pretotindeni int'unu modu ingrozitoru !

Magliarii insisi o vedu, o constata si — mane-

poimare au s'o semta amaru !

Noi — nu ne bucurămu de acésta, nu — la unu Ddieu, ci tocmai din contra, si astă data

ne necagim, ne necagim si indignam din

totu sufletul, — nu pentru că o vedem cres-

endu si manifestandu-se pretotindeni noastră,

ci — pentru că dd. magiari, foră diferin-

tia de partit, deákistii casi tisztaistii, reformistii

casi kossutistii, liberalii si democratii casi re-

actiunarii si aristocratii, pe intrecute urma a

o semenă si astazi din tôte poterile, si — pen-

tru că, precum suntem convinsi in sufletul

nostru, resultatulu finale alu acestei politice óroe

si nebune, nu pote se fia altulu, de cătu o cata-

strofa cumplita — pentru natiunea magiara si

monarchia, si döra chiar si pentru tronu si di-

nastia !

Constatam' stadiulu prezintă dupa chiar organele magiere.

De postulatele Croatilor, pre cari noi le atinseram' in nrulu precedinte si — pre cari nime nepreocupat nu le pote numi nisi nejuste, nici essagerate, dd. magiari se infiora si — buna óra „Hon“, in nrulu seu de joi-a trecuta le numesc acele postulate de a dreptul „unu latiu in gátulu loru, cu capetulu in man'a — fratilor croati“, si eschiam: „Apoi ast'a e lega- tur'a fratiesca, — carea vreti se ne imprenu?!

Pretensiunea sassilor din Transilvania in privint'a regularei dreptului loru municipale, dd. magiari, si a nume cei ce se numesc

liberali si democratii, o tienu de unu atacu, o derimare a dreptului si a conditiunilor de existintia a magiarilor, — in propri'a lor patria ! Deçi critica pre regim' ou o adeverata furia, pentru că elu ar fi plecatu a tiené contu de acea pretensiune a sassilor in respectivul proiectu de lege.

Despre perplexitatea domnilor magiari in privint'a limbei publice in capital'a tierei, inca am vorbitu in nrulu trecutu.

Despre ne'ntiegerile si nemultumirile loru cu Cislaitanii, am luat cunoștința in fóia nostra de o sută de ori.

Dar — facia cu serbi mai vertosu, asiá se vede că, ur'a se apropia de culme ! In ce tonu iritatu vorbesu foile necorrupte ale serbilor, este cunoscutu; asemenea scimu in cetonu graiescu in diet'a ungurésca deputati naționali ai serbilor; acum insa de curendu in Belgradulu Serbtei se intemeia o fóia, unu diariu, cu numirea „Ujedinjenje“, adeca Intrinarea, cum se vede, a nume in contra magiarilor, pentru de a ii acusá si provocá pre acestei naționale lumii slave, si de a li spune cele mai agere si necruțiatore adeveruri in facia !

Eta cum intr'unu articulu adresatu magiilor se sprime acésta fóia :

„Domnilor magiari, trebuie se ve ruginati, déca mai aveti rugini; insa se nu uitati, că suvenirile de la 1848 inca mai traiescu; poporul serbescu — bine 'si aduce a minte de Világosiu, despre trantirea vóstra la pamentul ! Faptele vóstre blastemate, pe cari in tota d'a le comiteti in contra națunei serbesci in Ungaria, trece peste tota mesur'a, si nu remane alt'a, de cătu cu arm'a in mana a ne aperă de loviturile vóstra. Este timpulu supremu ca se ni tragem societatele. Trebuie se venim o data in curat, că — óre recunosceti voi drepturile eluptate ale națunei serbesci, si vreti a-i ascurta individualitatea in monarchia vóstra, asiánumita constitutiunala ! In punctul intrigelor de statu de astazi, naționa serbescă vi-a arestatu că, inim'a ei pentru voi si pentru urgisiști ffi ai vostru, nu există locu de felu. Nu remane deci alt'a, de cătu, ca prin fur'a vóstra se devinim pre terenul, unde sangele si cutitulu este singurulu judecatoriu !“

Eta-ne asiá dara la gur'a prepastei, adusi de afurisit'a politica a domnilor magiari !

Si — ar crede cine-va cumca atare periclu cătusi de pucinu ii-a adusu pre dd. magiari la recugetare serișoare a supr'a situatiune si la reconoscerea căii retacite si pasirei greșite a loru ? — Nici de cătu !

Aducem de exemplu ér pre „Hon“ alu dlui Jokay, carele trece de celu mai moderat, mai ecitabil, mai umanu — intre tôte organele publicistice ale magiarilor. Sciti ce dice elu la espektoratiunea de susu a fóiei serbesci ? Dice că, caus'a acestei espektoratiuni desperate — curatul numai, pentru că ei, dd. magiari, „nu concedu se se deprede fondurile bisericesc si scolari ale serbilor pentru scopuri private ale unor agitatori ! Acésta este blastemata si a comisa in contra națunei serbesci !“

ocasiunea președintelui Republicii, dlui Thiers, celi o darea de săma, unu mesajiu — cum se dice, despre starea tierei, din totu punctele de vedere interne si externe.

Acestu mesajiu, pe carele telegrafulu in data-lu respandit in estrus de mai multe sute de cuvinte, astazi este obiectul criticii in diariște- c'a Europei intrege, — amicii Franciei jude- candu a supra-i forte favorabilu, inamicii ne- cagindu-se de cuprinsul lui.

Betranul mare literatu si barbatu de statu, constata prin acestu mesajiu, cumca Francia, dup'o cadere atâta de cumplita, sub ingrijirea lui, intr'unu scurtu timpu de abia duoi ani, s'a reculesu de minune si incepe a insulă respectu lumei; ochii tuturor sunt atentiti a supra ei!

Intipuesce-ti — amate lectoru, resbelul francesu-teutonu, in carele Francia in timpu de diumetato de anu, in cinci-dieci de lupte lovita de mōrt, perdu aproape 200,000 de fii ai sei — morti seu chilaviti, suferi dauna in bani, pretiu de peste diece miliarde, si in fine trebui sè renuncie la dubue dintre cele mai frumose si mai manose provincii ale sale, cu o poporatiune peste unu milionu si diumetata de suflete, — mai sangeră infriicosiata si print' unu resbelu intestinu; si — dupa tite aceste de- sastre si perderi, in timpu de duoi-trei ani sè se constata es deplinu restaurata si reabilitata in ochii lumiei!!

De aci vei pricep abundanti'a foră asemenea a fōrtelorui ei morale si materiale, vei pricepe că ea pre buna dreptate a fostu si tra- buie sè fia érasa antaialu statu in lume, premergatoriu si datatoriu de tonu in civilisatiune; — de aci vei pricepe, că — de ce ochii tuturor se atentesu astazi a supra ei, — de ce guverniele si statele reactiunari se semtu nelinișcite, de ce inimile stricate se ingrozescu si infiora!

Si — in fine, totu de aci vei pricepe, pen- tru ce noi in fruntea acestei foi si acestui ur- punemu atât'a valore pre pasulu dlui Thiers facia de Romania!

Acesta premittiendu, traducemu din darea de săma a dlui Thiers urmatōriale pasagie si respective reproducemu pre scurtu urmatoriu cuprinsu memorabile:

Tier'a este in pace, deplinu linisita si pre- calea celui mai imbucuratoriu progresu.

Succesul imprumutului contras — foră asemeneare; déjà s'au respunsu 1750 de milioane, in cătu in timpu de unu anu se pote speră re- fuirea intregei detorii catra Prussia si eliberarea de totu a teritoriului ocupat.

Banc'a de France prosperedia in modu eclatant; are 900 de milioane in moneta suna- toria; ér comericul tierei a facutu daraveri de siepte miliarde!

Bugetulu pre anulu curint se parea că o sè aibe unu micu deficitu pentru ne'ncurgerea regulata a dārilor, de aceea s'a prevediutu in preliminariu o suma mai mare; dar pre anulu 1873 ecilibrilu intre cheltuile si venite va fi deplinu restabilu, ér in anulu 1874 venitele vor dā unu prisosu!

Pentru reintregirea materialului de resbelu se cereau 700 de milioane, din care enorme suma 639 milioane dejă sunt acoperite!

Tratatul de comerciu cu Anglia s'a reformatu fericit u spre folosulu tierei si acestu succesu va fi de cinosura incătu pentru tracta- tale de asemenea natură cu alte state.

Totu acestea au urcatu creditulu Franciei; pre cum d'alta parte totu acestea facu ne-ape- ratu necesaria ordinea.

Republicanii in prim'a linia trebuie sè sus- tienă ordinea, pentru ca Republic'a sè se pote conservă si consolidă.

Evenimentele au creatu Republic'a. Des- pre originea ei ar fi peccat a dispută. Repub- lic'a există si ea este form'a legale a regimului tieri. A dorit alta forma, ar fi a provocă cea mai infriicosiata revolutiune!

„Sè nu mai amblamă deci a prochiamă Republic'a, carea in faptu essiste, ci sè incor- cāmu mai bine a-i dā unu tipu, carele se im- pare de lipsa pentru ea si folositoriu.“

„O comisiune parlamentaria ar poté-o canonisă de „*Republie conservativa*.“ Sè sta- ruim ca ea sè merite acesta numire; căci so- cietates statului abia s'ar poté linisci sub unu guvern carele n'ar fi conservativu. Francia are trebuința de liniiace, pentru ca sè lucre si sè desleg colosal probleme ce i stau nante.

Republic'a cauta sè insufle incredere nu- numai Franciei, ci lumei intrege; — căci de si devinsa, Francia trage a supra-si atentiu-nea lumei intrege.

Atentiu-ne nepăsătă — este unu omagiu, ce se aduce influenței Franciei a sup'r'a popo- raloru!

Nu e adeveratu, că Francia ar fi isolata. Guvernale straine sunt destulu de luminate ca sè recunoscă in Francia pe Francia, pre cum este in faptu!

Pre cătu timpu in Francia este ordine, Francia va concurge cu totu celelalte poteri;

ér déca pe langa ordine, ea va mai avea și tarifa, acăstă mai antai de totu va placă aces- tora, caro dorescu restabilirea unui justu ecilibrul intro poterile pamantului.

Eu credut a poté afirma, că nisuntile de duoi ani ale Franciei, i-au cascigatu unu re- spectu, despre carele eu am primitu documente atătu de numerose.

Depinde curatul numai de la Francia, ca ea sè se vădă incunjurata de amici, caro se incredu in ea si i oferu avantagia!

Totu lumea astăptă sè o vădă pre Repub- lic'a francesa investita cu potere si taria con- servativa; depinde de la adunarea națională a determină din'a si óra investirei cu acea taria si potere.

Si — déca pentru acestu scopu se va es- mitte o comisiune, naintea acelei a ne vom pro- nunciă de la reuanchi, si zelulu nostru nu va lipsi! —

Pesta, in 15 noemvre 1872.

(a.) Déca ar poté sè mai incapă vr'o in- doiela despre aceea, cumca la noi in Austro- Ungaria, si desclinitu din cōci de Laita, paro- la de susu este *reactiunea*, apoi despre acăstă ne-ar convinge pre deplinu pasirea de mai de undi a arhiepiscopului Hajnald in congrega- tiunea generale a comitatelor impreunate Pesta-Pilis- si Soltu, despre care pasire se arăta frapate si scriu articli lungi totu toile cele mari, fora diferenția de colore.

A fostu in siedintia din 12 noemvre; re- presentantii in oru mare adunati, ér la ordinea dilei o cercere din partea municipalor urbanie din Sibiu si Aradu, pentru o intrevi- re solidaria la supremii faptori de statu, ca sè impedece immigrarea si asiediarea in tiéra a iezuitilor, si aci esc. Sa archi-episcopul Hajnald se redică si pledă pentru iezuiti cu o elo- cintă si energia, ce frapă si puse la uimire pre toti!

Batea acăstă mai vertosu la ochi, căci se scie, cumca la conciliul din Roma, acestu par- rente arhiepiscopu figură in fruntea celor ce combatteau infalibilitatea si se destingea prin ze- lulu si vivacitatea resistintie sale; ér acum profitandu de ocasiune, se pronuncia despre acăstă tema cu totulu in altu intielesu!

Pre iezuiti asiā mi ti-ji spăla si glorifică, ca si candu umanitatea si progresulu n'ar ave mai buni, mai credintosi si devotati sprin- ginatori! Tote căte slabintuni si peccate li se insinua, le dechiara de insinuatuni ne'ntemeiate, ne do- vedite si nedovedibili! Ce se dice, că iezuitii ar fi provocatu *infalibilitatea* Papei, Hajnald inca dechiară de neadeveratu; dupa elu (astazi!) adeverulu e, că infalibilitatea s'a credutu din vochime in biseric'a catolica si că acăstă credin- tias'a nascutu de nevoia din marturisirea credin- tis! Jesuitii ca teologi invetati, numai au bo- tesatu copilulu nascutu, de necesitate! —

Astfelui vorbi acestu prelatu astazi, intr'o adunare politica-administrativa de sute de memri liberali, in capital'a Ungariei!

Atare curagiul acum duoi-trei ani scumpu l'ar fi platiu ori cine ar fi intrare in fruntea celor ce manifestă. Astazi — parintele archi-episcopu are sè fia laudat si admirat — in Roma si in Viena, macar că adunarea respinse votulu seu si primi propunerea din Aradu si Sibiu!

Totusi arhiepiscopulu a invinsu; — căci suntemu in reactiune, si reactiunea va invinge; — căci poporale sunt nemultumite. —

O vōce sincera catra fratii Boldureni, tanga Lugosiu!

Seceani, cōt. Temisiu, cerc. Cocota.

Fratilor! Cetindu noi corespondintă vōstra din nrulu 83 alu Albinei, despre aceea, cum judele si notariul vostru communalu, sedusi si condus de o mana straine, pururiā inamica esistintie si bunastări romanilor, voiescu a ve insielă ca sè contrageti unu imprumutu cu a- mortisatiune de la careva banca, dandu de ipo- teca pasiunea comunala, — ni s'au redicatu peri in capu! căci noi am patit'o cu astfel de imprumutu ca nime altulu in lume!

Dreptu aceea fratilor, de ce pre noi nu ne a potutu scapă Dumnedieu si mintea nostra cea slabă, in sperantia că ve va scapă pre voi, grabim cu inima si sufletu de frati, a ve sfatu ca sè ve feriti de acestu imprumutu, tiosetu cum se vede, spre insielarea vōstra de o mana diabolă.

Si pentru ca se sciti fratilor! ce scopu au straine cu voi prin contragerea unui astfelui de imprumutu, éta venim a enari intomparea nostra, astazi faptă complină, ca dōra vi va servi de indreptariu.

Comuna nostra, odinioara cea mai avuta comună romana in comitatulu Temisiorei, ér astazi prin unelurile straine adusa la sépa de lemn si despicate in partea romana, remosa

si in cea germană, colonisata pe mosiele si prin casele noastre, comună nostra e situata intre Aradu si Temisiore, ca atare sub decursulu res- belului civil din 1848 a suferit multu, in ur- marea acestor suferinti si mai vertosu a anilor de trista memoria — cu totulu neroditoru, mereu a vediutu pre locuitorii sei ingropandu- se in datorii, de cari in urma numai prin con- tragerea unui imprumutu amortisoru mai sperau a poté sè se mantuésca. Acăstă inten- tiune a neprincipiilor si nepatitilor de noi, pri- cipend'o strainii, profitara de ea, si punendu-ni cursa, de minune li succese a ne prendre in trens'a; va sè dica:

In preser'a anului 1857, candu eram aplecati forte de a contrage numitulu imprumutu, venit in comună nostra unu locuitoru din

Vinga vecina, cu numele Manuilu Jakats, ca- rele — asiā se vede că nu a fostu elu iususu in- sielatariul, ci numai unel'ta inselatorilor din Temisiore; deci acel'a atragendu in partea sa pro notariulu communalu Gombos Sándor si pe judele communalu Israile Martincii, romanu, provoca la cas'a comunala pre toti locuitorii si aci ni prediciu asiā: „Fratilor! nu numai ca sì unu cunoșcutu si vecinu, ci mai multu ca si unu binefacitoru si tata alu vostru, multu m'am cugetatu, cum asi poté sè vi ajutu in necesarul vostru pana mi-a ajutat Ddieu de a vi affă la banc'a națională austriaca unu imprumutu forte usioru, căte 400 fl. m. c. de patrariu de sesiune, 800 fl. m. c. de diumetate si 1600 de sesiune intréga, avendu in totu anulu in decursu de 30 de ani a plati numai 6% fl. m. c. candu apoi se va consideră de platitu si capitalul. Inse- fratilor! ca se potem contrage imprumutul acăstă, e de lipsa ca sè-lu contrageti solidari, adeca: standu bunu unulu pentru toti si toti pentru unulu, apoi sè me inpoterniciti in scrisu pe mine pre pamanturile vōstre, ca asiā numai de cătu sè potu primi banii!“ — La aceste cu- vinte ale lui Simone Strainu, mai multi locu- tori, mai vertosu cari ascultara statulu preto- loru sei ce prevedea reulu, respunsera: „nu credem si nu voim!“ Éra noi 170 de numere, incrediendu-ne mai multu strainilor, respunse- ramu: „bine, primim!“ si pre mentionatul Jakáts'lu provediuram ou plenipotentia, ca pre pamanturile noastre, pre langa solidaritatea nostra, sè pōta contrage amentitulu imprumutu. Impotritul nostru in data se inscrise in cartea fundașa pre pamanturile rōstro, fara scirea nostra, si luandu-si de aici estrasse, se reprezentă la Banc'a Austriaca, si pre numitele pamanturi, ca pre ale sale imprumută 75,000 fl. m. c. in harti de valore, la a căror vădere o parte din pretin se perdū, alta parte se d-trase in tipu de spese de totu felul, restulu'lu tienura pe par- tea sa inselatorii din Temisiore, aratandu-ni- se, ca si cum ei ar fi platiu cu acei bani de- torilor noastre pe la privati; si asiā cea mai mare parte dintre noi nu capată chiar nemică, ér unii mai guresi capatara căte 5 seu căte 10 fl.

Estu-modu vediendu-ne inselati, si des- poiati atătu de bani cătu si de pamanturile no- stre mostenite de la parinti si mosi-stramossi nostri, prin preotii nostri aduseramu lucrul la cunoșinti'a episcopului nostru de atunci din Temisiore, carele era esc. sa Samuilu Masiere- viciu; acesta intrevi- la maresialulu ginerariu locoteninte c. Coronini, care pe Jakáts' indată lu arrestă si esmisse o comisiune investigatoriă, carea insa nu potu sè ni midilocésca alt'a, de cătu că legatur'a de solidaritate se desfăcă re- manendu de a solvi totu insulu pentru sine, si in casu de solvire deplina, a se dă pamantul erasi in possessiunea ómenilor mai din nainte.

Bietii de noi, tienendu lucrul despre o parte de siaga, ér despre alt'a in urmarea anilor slabii de la 1862—1866 in primăver'a anului 1867 nepotendu solvi pre cum eram obligeati, Banc'a Austriaca ni puse pamanturile frumu- mosu la licitatiiune pentru camat'a restante de 10 ani, cari suindu-se la o suma enormă, ni era absoluto cu nepotintia de a o poté solvi; vedindu-ne in perplessitatea acăstă, tramiseram o deputatiune la Viena, ca sè midilocésca de la Banc'a seu de la locurile mai nalte — cova usio- rare, insa n'am dobândit alt'a, de cătu numai ceva usiurare la solvirea cametelor.

Cei ce poturam plati atunci, si de atunci incoci, mai remaseram la vetrile noastre, éra de la aceia ce nu poturam plati atunci si de atunci incoc, ca la unu numeru de 40 ni se vendura caselu si pamantulu la Jidovi si Nerți, si căte totu alte venituri trase impuse de prin Germa- nia, éra noi cu familie noastre fusramu scosi afară cu brachii inarmati, in cătu la acăstă

privire plangea omului inim'a cu lacrime de sange!

Vedeti, fratilor, asia o s'o patiti si voi, de- veti asculta de statul strainilor si acelor ce- ve indemna sè contrageti imprumutu pre pasiu- nea vitelor vōstre; acumă ceru de la voi pasiu- nea, si după ce ve vor fi prinși in latu si in- sielatu, vor luă de la voi si pamantul copililor si nepot-strainepotilor vostru, éra pe voi ve vor scôte afora din casele si mosele vōstre cu mana armata, si le vor dă gidanilor si nem- toru, de ce Ddieu sè ve apere!

Dreptu aceea fratilor! nu ve potem in- destulu statul straini, ca sè nu ascultati de cei ce ve indemna spre acăstă, numesca-se ei chinez, notarin, solgabireu, viceispantu seu lōispanu, ori vladica seu popa, că acesti a nu vi voescu seu — dōra nu vi pricepu binele si nu li pasa de perirea vōstra! Déca sunteti seraci, si nu aveti ce mancă, beliti scōrti'a de pre lemnale ce se affă in padurile vōstre, si o macinat fa- rina, vi faceti pane si mancati! Déca sunteti seraci, si nu aveti cu ce sè vi acoperiti golulu, — culegeti frundiele de pre lemnale din padu- rele vōstre si ve imbracati, ca si protoparintii nostri in raiul Déca ve apăsa dările tirane, vin- deti lemnale din padurile vōstre că ér vor cre- sce! Numai pamanturile vōstre la nici o in- templare sè nu le vindeti! căci atunci vi-ati provocatu voi insi-ve perirea némului vostru!!

Fratilor! nu ne potem miră destulu de ur'a dominilor magiari in contra nostra; am traitu cu poporulu ungurescu la olalta o mīa de ani, si la olalta am aperat tiér'a de Tatari si de Turci, si nici candu nu li-am greșit cu nemică: cum de si-au pusu deci domnilor in inima, ca prin inselatiune, pe fratii loru ve- chi sè-i aduca la sépa de lemn! si pamanturile noastre sè le dee veneticilor de jidovi si nemti, cari numai pana atunci tienu eu ei, pana ce mereu vor cuprinde cu ajutorul loru partea mai mare din tiéra; — ne vor cauța fratii magiari atunci, dara nu ne vor gasi, căci nu vom mai fi, — căci ei senguri ne-au omorit!

Éra despre alta parte nu ne potem miră indestulu si despre slabitiunea nostra a romani- lor, cari mai bucurosu ne incredem si as- cultăm de cei straini invetatori, voitori de reu, de cătu de unulu voitoriu de bine alu no- stru, si pentru o nemică de chinesa comunala, ce nu e alta de cătu o sarcina fara folosu, unu servitius facutu unorulă padature de notari straini seu instrainati, suntemu gat'a a ne sacrifică tota pana si esistinti'a propria si naționala!

Dara pentru Ddieu! Fratilor, sè simu- mai cu minte, si sè luă pilda de la straini, cari — o data cu capulu nu-si vendu pamanturile, nici nu le punu in primezia. Sè facem si noi asiā; căci ce o data am perdu, a nevoia vom recascigă candu-va; — luati pilda si inve- titatura de la noi patiti si nenorocitii, cari as- tadi amblam servindu si cersindu pre la casele crestinilor!

Mai multi patiti.

La finea analui curent vor esă de sub pressa:

24 de numeri ai diariului:

«Propaganda»,

(pentru semestrulul Iuliu-Decembrie 1872),

cuprindindu:

I. Partea

interesati causele diverselor intreruptiuni a publicatiuniei, — prin cari medii ni-am justificat in cătu-va conduită: dar prin cari totușii am potutu satisface justelor pretensiuni ale lor. Abonatii, oare depusesea de cătu pretilor de prenumeratiune, ar fi preferit de sicuru numerii promisi, de cătu justificarea nepublicarei. Lucru pră naturalu.

Direcțiunea insasi era, potemur incredință, că — ar fi preferit publicatiunea diariului, diverselor justificări si scuse.

Ni pare o obosseală inutile, a mai repeti, pentru ce am abandonat Venezia; in unu circulariu publicat in extenso de diarele interne, am pusu in evidenția motivele acelei determinatiuni. Motivale inse pentru cari n'au aparutu „Propaganda” in luna lui octobre si novembre — dupa cum promisesemul ultimamente, credem de necesariu a le face cunoscute acelor onorabili persoane, cari abonandu-se si-au procurat dreptul a cunoscace causele *neimplinirei obligamentelor noastre*. Éta, in scurtu acele motive:

Dupa publicarea numerului VII, s'a intreruptu publicatiunea, din cauza că, nu aveam decât 160 de abonati, din cari abia 60 respusesea pretilor: nu poteam deci tipari numeri preste numeri fora de a avé cetitori. Totu lucrul a remas in suspensu pana la reinforcarea subscrisului din calatorfă sa prin Banat — in Roma; ér dupa aceea parea timpul de cătu preavansatul pentru a se poté imple acea lacuna: publicandu *nuntru dupa numeru*; ar fi debuitu să dăm căte 2—3 pe sepmestra spre a completa semestrul I, cea-ce este in opositione radicala cu tactică noastră. Si — inca o data lipsa de abonamente suficiente; căci cu cele facute pre langa spese disproporțiunate, de numerulu loru, abia ajunge sumă de 280, dintre cari multi n'au respunsu pretilor.

Vedindu deci, cumca n'ar fi nici de cum oportunu, a publicat cu numerulu diariulu odată scosu din tactu si suspinsu prătătă tempu, nemam determinat in fine a formă din acele 24 numeri in *restantia unu volumenu*, constiutindu in man'a lectorelui o colectiune completa a *Propagandei* pro I. semestrul 1872. Lectorii vor fi mai bine serviti de cătu cu cătu-va numeri isolati, perdati, si ér cătu-va numeri precipitati, gramaditi. — Si — ce este mai importante in aceasta reformă: dandu in man'a publicului neromanu un opuscule, — in care fiindu desvoltate patru din cele mai grave cestiuni ce ne prescriv, vom procură mai securu si mai eclatante efectu tendintelor noastre.

Introductiunea si articolul relativ la rass'a latina, vor fi scrise in patru colone, (2 colone pe pagina,) in limb'a romana, francesă, italiana si spaniola. Cele lată cestiuni vor fi scrise in limb'a romana si francesă, ér parte amusanta numai romanesce. Precum au fostu primele mele scripte, („Compendiul generalu de Statistica,” si „Restebelul franco-teutonicu, din 1870—1871,”) in cătu privesce partea technica — potu dice — bine edate, asiā va fi si partea materiala a acestor 24 de numeri, de o estrema elegantia. Dlu Giuseppe Aureli, este unulu dintre primii Librari-Editori si tipografi ai Capitalei Italiiei, si nu va crutiā nimicu spre a satisface dorintele noastre.

Pretiulu volumelui, (unu semestrul completu,) este loco 4 fl. v. a. său 10 lei nuoi.

Abonatilor căte pre unu anu si celor pe căte unu semestrul li se va spedă volumele indata!

Celoru ce s'au abonat numai pe căte unu trimestru se tramite numai pe langa suplinirea pretiului de 2 fl.

Docentilor se ofere cu pretiulu diumente: 4 fl. anulu, 2 fl. semestrulu.

Numai cătu-va septembri ne separa de aparerea volumelui; facem apel la promitudinea domnilor cari au de a completa pretiul, — precum: cei-ce au antecipat o parte cei-ce abonat pe căte unu trimestru si cei-ce s'au prenumerat, dar n'au depusu pretiul, si alba bunătatea ne tramite respectivele parale! Considerandu-se micul numeru alu prenumerantilor si d'alta parte enormile spese exceptiunali, — nu ni se va poté reprobă acestu apel...

Pentru a se evită complicită, ne rogăm a usa la ori-ce corespondintia cu noi, de următoră formula d'adresa:

Amministrazione del giornale romano:

„Dacia-Trajana“

presso di Giuseppe Aureli, typogr. libr.

Roma
pizza Borgheze.

Totu abonati facuti directe la Direcțiunea in Venetia, sunt respectuosu provocati, a ni indică (prin epistole francate) din nou: numele, domiciliulu, pretiulu depusu, timpulu candu, etc; — pentru că foră de acătu nu potemur garantă că vor primi diurnalulu. In interesulu propriu, binevoiesca deci domnii, a-si repeti sub adresă de mai susu abonementul de cătu facutu.

„Romanulu,” „Trompetă Carpatilor,” „Federatiunea,” „Gazeta Transilvaniei,” „Telegraful Romanu,” „Uniunea liberală,” „L'alliance Latino-slave,” „Gazette de Galatz,” scl. sunt rogate să binevoiesca a reproduce acestu avisu, pentru ca onor. cetitori ai loru, cari, in urmă reclamelor facute prin ele, s'au abonat la „Propaganda”, să fie pusu in poziția d'ă cunoscere sörtea diariului nostru.

Totu deodata multiumimul profundamente Directiunilor acelor acreditate diarie, pentru gentileti' a ee au demustratu facia de noi, acordandu-ni schimbulu si profitam de ocazie nerogandu-le să ne renoiesca acelu favoru, ignorandu disproportiunea intra fă'a noastră si a loru. Si in fine antecipam Directorelui diariului „Albina” deosebită noastră gratitudine pentru spontanea interpretatiune a notificatiunilor si apelurilor „Propagandei” (recte Daciei Tr.) facia de publicu si facia de celelalte diare mai indepartate de noi. —

Roma, 11 novembrie 1872.

In numele directiuniei:
Alessandre Bujor.

Langa Panciova, 6 noiembrie n. 1872.

(Bucur'a trecerei romanilor de sub ieșiră serbeasca, la cea romana națională.) Dupa despartirea romanilor de serbi in comun'a Dolj, Il. Sa dlu eppu alu Caransebesiului a binevoitou a ordină, ca dlu protopresviteru Simeonu Dimitrieviciu din Panciova să ese in dis'a comuna cu mai multi preoti, să santișca capel'a romanescă, ce s'a facutu din edificiul celu mare si frumosu alu scărlei. Acestu actu s'a finit u cu nespresa solenitate in 22 octombrie st. v. celebrandu servitiul dumnedieceseu cu pră onoratulu d. protopopu mai susu numitu, inca dd. preotu Pavetu Militariu si Petru Popoviciu. Mai antai se esecută santișca capeloi si dupa aceea se facă santă liturgia. La aceasta serbare națională, pentru acestu popor unică, alergă si corulu vocalu romanu din Satulu-nou, spre a mară pompă si indulcio spiritele creștinilor nostri cu artea sa. Acestu coru constă din dd. Jos. Manciu, P. Miosicu, J. Rusovanu, L. Guguleanu, St. Bâlnojanu si 8 invetitori cari cu ariele loru cele armonioase, compuse in quartetul de dlu Petru Miosicu, invetitoru in Satulu-nou, pusera in sacra uimire pe toti ascultatorii.

Pră on. d. protopresviteru tienu o cuvenire bisericescă pră acomodata scopului, insufletiendu pre toti romanii, pentru bisericălor naționale, si precum dlu protopresviteru, asemenea si cei doi preoti assistenti si corulu vocalu secerara cea mai deplina lauda si recunoșciinta de la toti participatorii.

Fratii romani parea că au inviatu din morti, dupa unu timpu de unu seculu si diumezat, candu audira servitiul ddeiescu in limb'a cea dulce a maicei loru; bucur'a li era neuspresa; toti din tōte părțile alergau la dlu protopresviteru pentru a-i exprime multiamită si indestularea loru; si multiamindu-i ii audia-i dicind: că aceasta dia va ramenă neuitata in tōta viētă loru! Dupa finirea servitiului ddeiescu romanii dedera unu banchet strălucit, la care luara parte domni mai numerosi. Pră on. protopresviteru radică la aceasta ocazie mai multe toaste, mai antaiu intru marirea naționalului Imperatru, apoi pentru Esc. Sa dlu Mitropolitul nostru Andreiu b. de Sighișoara si pentru preșantă sa parintele eppu diecesanu Ioane Popasu, si mai alte persoane distinse si binemeritate de causa. La tōte aceste inchinări chorulu vocalu prin diferite arie naționali delectă pre ascultatori si primi din partea șopelor numerate aplause, si astfelui impreuna se petrecu pana năptează tardiu.

Merita lauda dlu notariu communalu din locu, cu numele Birovă, caruia romanii i-au fostu increditati facerea tuturor celoru necesari pentru aceasta strălucita diua. Acestu dnu era obosit de umblare, in cătu credeai că nu mai pote, si totusi densulu saltă de bucuria, vedindu pe fratii romani scăpati de sub jugul hierarchiei străine, si — nu scăd, cum mai bine să indestulede pe amicii si stimatii șopeti! Ademiu prin acătu multiamita publica, precum

dlii Birovă, asemenea si fratilor romani tuturor din numită comuna. Am potutu cunoscere, ne-am potutu convinge, că in vinele acestor romani n'a incetat a curge sangele marelui Imperatru Traianu, carele naște de 1700 de ani a sedutu colonia romana pre locul unde ea — prin multe viscole trecandu, de multe orde barebare dripita la pamant, totu se mai astăsi si astădi, se astăsi traindu si luptandu-se pentru viitoru!

Să trăiesca româneasca rescumperata si reinviantă!! Unul dintre șopeti.

Din valea Somesului-micu, in Trnsnia.

In nrulu 42 alu făiei umoristice „Gur'a Satului” unu omu de diosu, murdarui si foră cresceră, unu adeverat criminalistu, carele spre daună si rusineaasă santei noastre biserice creștinesci, este astădi primitu ca clericu într'unu Seminariu domesticu, ca să se cunoscă de preotu si cultivatoriu alu poporului, publică cu numele V. de langa Cucuresa, una oda intocmai de caracterul seu, cu scopu, de a negri prin densă onoreaza si reputatiunea unuia dintre cei mai bravi si mai demni profesori de la gimnasiul român din Năseudu.

Concedetă-mi deci, ve rogă, dle Redactor, ca unulu carele iubescu adeverul si bună cunovintia, si urescu mintiună si nerecunoscintă facia cu ori si cine, se vorbescu pucine cunovinte prin laudabilulu dvostre diuariu intru interesulu dreptatei; căci ar fi dauna, ca on. publicu să fie dusu in retacire facia cu una persoană, carea merită totă recunoscintă si se bucura si de o reputatiune insemnată. V. de langa Cucuresa, cum se serie elu, a fostu in anulu scolasticu espirat studint in clasei gimnasiale a VIII. si ca atare avendu una portare rustica, — căci inca nu se intunecă bine si elu rivaliză cu ficio-roii de satu in razimarea gardurilor, si neinvetiandu nemica din obiectulu dlu protopopu N. P. a meritatu secunda, si numai pre calea gratiei i s'a datu una nota destulită, cu carea să se pote bate apoi cu capulu de lemn. Inse ce se vedi! Acestu omu foră cultură animela publicarea calculilor de maturitate vedindu-se rusinatu naintea conscolarilor sei, a venit pre cugetulu, că elu trebue să comita nna fapta criminale facia cu d'u profesore N. P.; si intru adeveru acătă a si dus'o la indeplinire cu unu altu companion inca si mai scelerat decât densulu, spargendu ferestrele binefacatorului seu — lotresce, in timpu de năpte, si espunendu pericolul de moarte una familie întreagă! Pentru aceasta fapta ambii fura trasi naintea tribunalului, unde inca pana astădi nu se scia, cum s'a finit lucrul. Dupa acestea credut că on. publicu usioru va vedea, ce basa potu să aiba murdarile lui din odă publicata a supră fostului seu profesore, carele este unu barbatu ce-si posiede studiale sale intr'o mesura, in cătu pote censură de in ele ori si candu; ceea ce se comproba si priu aceea, că Dsa a lucratu pana acum 2 manuale de școală din specialitatea sa, dintre cari unulu, dupa reporturile de la societatea academică română, este primitu spre censurare si premiare la casu de succesu, era celălalt este censuratul de societatea „Junimea” din Jassi. — Acestea le publicou pentru ca on. publicu să scia, ce felu de omu, de ce spiritu si ființa este V. de langa Cuouresa; ér Venerată superioritate a institutului in care se astăsi elu, să ie notitia despre densulu si să-l tienă ageru sub privighiare.

Furitanu.

Fagetu, cottulu Carasiu, in noiembrie.

(E absolutu necesariu, ca să dispară intunericul si să se facă lumina!) Invetitorii nostri din acestu tienutu, resoluti pana la unulu de a fi naționalisti buni, dandu-si mană frăție, pusera umeru la umeru, si cu o bravura constantă detera navală spre a curați aerul stricatu, absolutisticu, ce s'a intinsu de la Caransebesiu si ca o lepra veninăsă bantue clasă luminatorilor poporului.

Veni dragă de confarintia, fetu-logofetulu celu infasiatu in dñe-dieci de scoutece, si — acum să fiti vediu pe invetitorii naționali ai acestui tractu, privindu-si in ochi unii la altii si prin parola strănerii de mana manifestandu-se semtieminte din la untru. De pre ficele loru poteci ceci: „Mai bine ne înmormentăm cu toti sub ramurile muntilor decât să fim dusi prin abisul canalului din Caransebesiu in cursul strainilor!” Invetitorii, unindu-se facura protesti contră forme de conferintia de pana aci, si compusera pe locu o programă pentru de a o desbată la conferintie de acestu anu; cu tota indulgintă ei ceruta prin deputație, ca

domnulu protopopu să si ocupe locul de prese dinte, carele insa nevrindu a se abate de la instructiunea episcopală, invetitorii se constituia de sine, alegandu-si din singurul seu unu comisariu si duoi notari pentru protocolu si insemnarea voturilor, si in forma parlamentaria desbatu cu tactu si cu totă resolutiunea punctele programei loru in ordine si linisice, si apoi se departara la ale sale.

Multu toiu si mare impresiune a facutu acătu in domnii deákisti, densii saltau de bucuria, cugetandu că aci e vrăjuu complatu, vrăcoruptiune la midilou; ma și susu la comitatul să se fia facutu statu despre procederea invetitorilor din acestu tractu; unu amicu mi impartasise, că dlu protopopu, vediindu că invetitorii nu se abatu de la programă loru propria, ii-a amenintat cu spargere si scotere din opidu prin asistentia politica; eu am grabit să me orientezu despre impregiurări si Vi potu garantă urmatricele: Invetitorii nostri din acestu tractu peste totu nu potu suferi nici să auda de numele despotilor jafuitori din Caransebesiu; densii dupa experientia tienu cu totu de adinsulu că in Caransebesiu nu stepenesce decât pecatulu ingamfatu; totu ce vine de aci e absolutistescu! Ei de aceea s'au abatut de la formă conferintelor de pana acumă.

Iritatiunea e nemarginata a supră capului diecesei, mai vertosu — de candu, in butulu conclusului sinodalui, ii-a manat pre invetitorii la cursulu simultanilor; si — pre aici se sustine pozitiv, că tratarea in forma neumană de catre organele guvernului cu invetitorii si scările noastre, vine mai cu séma, de candu in residentia episcopală a intrat rivalizarea cu Olteanu, spiritula orbu plecatu alu guvernului! Vulcanulu deci a trebuitu să se explodeze o data si să arunce lavă din sine, carea recindu, să produca pamentu fructiferu. Cătă este iritatia nea a supră celor din Caransebesiu, se pote vedea și din aceea, căci dlu protopopu telegafase referintele scolarului la Caransebesiu, să vina insusi la Fagetu, ca să-si incerce influența la invetitorii; ér invetitorilor li se dete avizulu că dlu referinte vine si — să-l astepte pe a două dia; acătă dd. invetitorii cu neplacere intilegandu, adusera decisiune ca pe a două dia nici unul să nu se afle in Fagetu! dlu referinte a venit a două dia, sciu pozitiv, dar insa n'a afiatu sufletu de invetitoriu de facia. Invetitorii o dia mai năște, cu bastonele a mana si pedestri se vedeau esindu din Opidu.

Ce va urmă după acestu drastich conflictu, — cine ar potă să scăi! Destul să ne morală ce de azi se practică de susu, începe a-si aduce fructele sale: renitintă spiritelor oneste. Asă se nasce anarchia, ér nu după flăcările dlu Bartolomeu, carele ca unu adeverat fariseu, se trudescă a acuza casă, că — de ce a prinsu focu, si pre pumpari, că de ce lucra s-o stanga, ér pre tacinari și glorifica si li se inchină!

Nu mai e prăsta lumea, die seceretariu! Trecută umbră legii!! Muciul.

Caransebesiu, 15 noiembrie 1872.

Alegerea — respective candidarea pentru scaunulu protopopescu vacante alu Mehadii s'a efectuată abia in 30 octombrie, din cauza că comisariul consistorialu, protopopul Panciovei, n'a potutu ajunge la timp. Dintre 57 de voturi, administratorele Mihailu Popoviciu a intrunitu 56 de voturi.

A foră de dsa a mai competitu numai inca dlu Mih. Velceanu, parochulu Dognecei, carele insa pre langa totă calificatiunea sa desosabita, aici n'a potutu astăsi destulă partinire.

In pripa.

Temisiöra, in optomvre 1872.

(O voci a unui omu simplu, carele si născere susținea cu lectură scripturei si scire, — voci „catre iubiti si intelectui invetitorii ai romanilor”*) In 26 optomvre am ceditu pretiulă făoa „Albina” si adeca numerulu 84, unde să descrisa batjocură care s'a facutu dñilor invetitorii ce au fostu venit la noi ca să

*) Nu spunem lucru nou, candu luăm cunoștința cumca in unele orașe ale patriei si anume in Temisiöra sectă Nazarenilor a apucat a trage in brațele sale mai mulți romani. Dintre acesti-a unii a doze ori ni s'au adresat, ca să li dămu si loru ascultare in causele naționale, pre carei ei veniau a le consideră din alu loru punctu de manecare. Niciodată o data fostu in stare de a li împlini cererile. Artichulu de facia pre după numele autorului de asemenea origine si natură, fiindu insa că cuprinsele seu sunt sublimul scop d'ă niște naștere interese, — nu pregetămu a-lăudă publicitatei si a-l recomandă atenționei lectorilor, — macar numai ca să cunoască caracterul său cursulu ideilor acestei forte piose clase de omeni! — Red.

tienă o adunare, pentru de a se svatui în cause de scăla. În acestu articol dicu dnii invetitori: „Noi nu scim, că ce pecatu am facut, de ce suntemu atât de jafu și de risu, mai vertosu totu de la némulu nostru?!”

Eu cu mare dorere am cetețu acestu articol; dar m'am să imbucuru, candu am intilesu, că și domn'a loru dnii invetitori frudarescu și cetescu în sant'a scripture, — căci ei pomenira de Apostolul Pavel.

Deci, domnilor invetitori naționali, vinu acuma să eu să vi aretu pe catul, pentru care suntemu asi de nedreptatit si apesati de némulu romanu, si ve rogu să ascultati. Esc. Sa, dlu br. Andrei Siaguna, n'a erutiatu ostenia dandu de nou a se tipari Biblia, ba in tonu cam dogenitoriu a imbiatu pre tóte comunele ca se o cumpere și ceteșca acésta santa carte, din carea se pote totu romanul lumină; si eu credu, că Domn'a Sa nu a dat'o la lumina, numai pentru ca să mucidișca in biserică, căci eu sciu că elu scie cum spune mantuitoru Iesu Cristosu: „Oră aprinde cineva lumină si o pună sub măsa? Ba pre măsa, ca să luminedie!”

Să — éta aci vi-am aretatu cu degetul — pe catul vostru domnilor invetitori romani! Deci ve rogu, ca să nu-mi socotiti mie acésta sentintia că lui Pavelu, despre care ati vorbitu DVostra!

Acum, o dloru invetitorii, Ddieu adeveru prin mine Vi se imbia, dar să aspru Vi poruncesci și spune: Cetiti in faptele Apostolilor, capu 19, lini'a 26, si eu credu că de veti fi să trecut de 70 de ani, veti vedé fora ochiali; si mai cetiti la Eremia capu 10, si totu la Eremia, pagina 792, si intileptiunea lui Solomonu capu 13 si 14.

Inca mai multe asi avé eu a aretă, dar eu sciu că altii vor avé și mai multe și-i chiamu să vorbescă. — Pote că dvōstra, dloru invetitori, mi veti responde: Noi nu suntemu preotii! — Da, da; totusi invetitori de lege sunti; căci acéastă vi este caracterulu, carele ve deosebesce de straini. Dvōstra invetitori și cele 10 porunci pre copii; dar in urma: dlu nostru Isus Cristosu — să elu a fostu invetitoriu, si — nu altă. Eu diu asi, pentru ca să ve indemnu a invetă scripture și a urmă acelea și a face să urme de asemenea să aceia pre cari voi ii invetati.

Dlu dee vi lumină, ca să vedeti, să auditi, se poteti să judecă să vorbi — dupa scriitura. — Urmati ca să Davidu carele cantă: „Graț-voiu înaintea Imperatilor și nu me voi rusină.”

Scriptură dă pricepere și taria, atât pentru d'a lucră, cătu și pentru d'a răbdă; — cau-tati-o și o urmati! —

Eu scriu cu man'a mea inchinatune dtale, de Red. de la „Albina”, si me rogu, binevoiesc a pune aceste pucine siruri in fătă „Albina”, foră de spese. George Voica.

O Preparandă în România.

Ceea ce la noi se numește Preparandă, său institutu pedagogicu, din colo in Romania libera se dice „școală normală.” Astfelui de scăla abia de cătă-va ani s'au introdusu si se sustinu de statu, precum peste totu in Romania instructiunea publică mai intréga, de la scăla și invetatoriului din satu, pana la Universitate, este in sarcină si in grigirea statului.

Dar statul este de parte de a poté să ajunga pentru tóte căte se receru intru intellecul invetamentului comunu, si asi — cauta să mai faca multu și privatii, si corporatiunile.

In acéste privintia, in cătu adeca péntru naintarea invetamentului publicu prin particuliari si corporatiuni private, merita totă laud'a „Societatea pentru invetatură poporului romanu,” din Bucuresci, carea compusa din cei mai distinsi si zelosi patrioti romani, prin sacrificiale aduse de acesti-a, redica mereu la scăla pentru medilocirea luminării generale. —

Acésta societate are o asiă numita „școală normală primaria” a sa propria in Bucuresci, cu internat, unde pre anul scol. 1872/3, 54 de elevi se cresc și provedu cu tóte cele trebuintiose, pentru de a forma din ei invetatori, destinati de a respandi instructiunea in comunele rurali. Afora de internisti mai frecuenta acésta scăla și unu nr de elevi esternisti, pre spesele loru proprii.

Amintit'a „școală normală primaria”, său adeca preparandă, are trei clase si trece de cea mai bine organizata si mai cu spori activa.

Deci — fiindu că tocmai i cetețu in „Romanul” si „Pressa” program'a órelor si studiilor pe semestrul I. 1872/3, si fiindu că scim, cătă de multu se interesă la noi întregu corpulu didacticu, d'a cunoscere organizația de astfelu de institute in Romania — astadi mai vertosu, candu să la noi tocmai este la ordinea dilei reorganisarea preparandielor noastre, reproducem aci o tabela despre órele si studiale ce se propună in cele trei clase, observandu numai inca atât, că órele si studiale espuse in acésta programa se propunu de 14 profesori, toti capacitatea reconoscute.

Program'a órelor si studielor pe semestrul I.

1872/3,

pentru scăla normală primaria a societății pentru invetatură poporului, din Bucuresci :

CLASA I.

Obiectele :	Dilele :
Religiunea, 2 óre pe săptămîna,	Luni si vineri.
Matematică, 2 óra,	Miercuri.
Istoria si Geografia, 2 óre,	Martii si Sambata.
Istoria naturală, 2 óre,	Martii si Juoi.
Limb'a romana, 2 óre,	Luni si Martii.
Caligrafia si desenul, 1 óra,	Luni.
Cantările bisericesci, 1 óra,	Sambata.
Music'a vocală, 2 óre,	Joi si Sambata.

CLASA II.

Religiunea, 2 óre,	Martii si Sambata.
Matematică, 2 óra,	Luni si Vineri.
Istoria si Geografia, 2 óre,	Martii si Sambata.
Istoria naturală, 2 óra,	Sambata.
Limb'a romana, 2 óre,	Joi si Sambata.
Desenul, 1 óra,	Vineri.
Cantările bisericesci, 1 óra,	Sambata.
Music'a vocală, 2 óre,	Martii si Vineri.

CLASA III.

Religiunea, 1 óra,	Joi.
Igiena, 1 óra,	Martii.
Geometria, 2 óre,	Luni si Vineri.
Fizica si mineralogia, 1 óra,	Luni.
Istoria si Geografia, 1 óra,	Joi.
Instructiunea civica, 1 óra,	Vineri.
Confer. pedagogice, 1 óre,	Mercuri.
Notiuni de agricultura, 2 óre,	Mercuri si Sambata.
Esercicii pedagogice cu elevii din clas'a I.	In órele ce nu sunt ocupate cu alte lectiuni.
Pedagogia si metodică, 2 óre,	Luni si Vineri.
Limb'a romana, 1 óra,	Mercuri.
Desenul, 1 ora,	Vineri.
Cantările bisericesci, 2 óre,	Martii si Juoi.
Music'a vocală, 2 óre,	Luni si Mercuri.

Varietati.

(Hymen) Dlu Georgiu Morariu, clericu absolutu si alesu parochu in comun'a Jădani, cottulu Temesiului, inereditandu-si de fiitoru' social pre amabil'a Dsiora Elena, — fiz'a parochului gr. or. romanu Josifu Craciunescu din comun'a Chinesu, in 12/24 noemvre va serbă cunun'a in biserică gr. or. romana din comun'a Chinesu. Urămu cea mai deplina fericire ambilor stimabili logoditi!

(Necrologu.) Petru Neda, fostu comisariu de securitate in Bocia-mont. dupa aceea proprietariu in Königsgnad, suferindu aproape trei ani de unu petitor frantu, si in urmare a tragești unu morbu mai periculosu, astică, acéastă in dilele trecute 'lu smulse dintre cei vii! Acestu barbatu plin de virtuti crestinesci si cu sentiminte naționale curate, ca să arete lumii că intrădeveru si-a iubitu națiunea si că doresce a o iubi și dupa moarte, a testatu la óra mortii din avere sa 1000 fl. v. a. pentru infinitandulu gimnasiu in cottulu Carasiului, pentru carele să fie-iertat Dr. Hatieganu se ingrijise totu prin testamentu — statu de generosu! Reposatulu fù inmormentat in Oravita intre consangenii sei. 'Lu deplangu toti amicii si cunoscutii, cari toti pré multu 'lu stimau. Să-i dicem cu totii in publicu din inima: Fia-i tie-rin'a usioră si memor'a binecuvantata! —

Cumperare si vindere precum si schimbare de totu felul de papire de statu,
Obligatiuni de prioritate, sortiuri,
actie de drumulu de feru, de banee si industria.
Ecomparare de cupone,
Comande pentru burs'a c. r.
se executa pre bani gata sau o capara de 10%.
Totu felul de sortiuri
se vindu pre langa solviri in rate lunare de la
5 fl. in susu.

3250/872.

Publicare de licitatii!

In cauză de execuție a lui Ioanu Popoviciu Desseau contra lui Moise Botasiu, -- in urmarea deciziei acestui tribunal regescu de sub nr. 3250/872, realitatea inscrisa pre numele lui Moise Botasiu sub nr. 247 alături fund. pentru comun'a Orlaca, constatatória din una casa intravilanu si 1/4 de pamant estravilanu, estimata in 1536 fl. v. a. se va licita pre langa depunerea celor 10% vadiu, in 30 noiembrie pentru, său preste pretiu, — in 30 decembrie 1872 la 10 ore a. m. si mai diosu de pretiu, la casă comunala din Orlaca.

Condițiile sunt:

Celu ce va oferi mai multu, are să depuna dijumetate din sumă cumperării de locu in manele judeului licitante, era ocazita dijumetate cu 6% interese, computate de la dă de cumperare, in restimpu de 3 luni, la tribunalul regescu din Boros-Ineu, căci la din contra realitatea se va vinde spre daună si pericolul cumperatorului cu ocazia unei sengure licitatii si mai diosu de pretiu, celui ce va promite mai multu. Cumperatorul va intra de locu in posesiune realitatei cumpărate, — in se proprieta aceleia numai dupa depunerea pretiului intragu de cumpărat, prin transcrierea in carte funduaria.

Competintele pentru transcriere le porta cumperatorul senguru. Prin acéastă se provoca totu odata acelii creditori ipotecari, cari nu loicesc in resiedintă său in apropierea acestor autorități de carte funduaria, ca conform §-lui 433 din procesul civilu, să-si tramita aici reprezentanti si să insinuie numele acestora pana la timpul de licitare; cu o cale se provoca si aceia, cari in privintă bunurilor ocupate vrea a validată pretensiune de proprietate, săn veri care altă, ca in intelecului §-lui 466 din procesul civilu, să-si prezente actiunea de pretensiune in terminulu prescris.

Datu in Boros-Ineu, din siedintă tribun. reg. ca auctoritate de carte fund. in 5 septembrie 1872.

Tribunalul regescu ca autoritate de carte fund. din Boros-Ineu.

1—3

Concursu.

Pentru statiunea de invetitoriu la scăla confesională gr. or. romana din comunitatea Dolova, protopresbiterul Panciovei, se publică concursu cu terminu pana in 12 noiembrie a. c. st. v. —

Emolumentele sunt in bani 400 florini v. a. si cortelul liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avizati a-si tramite recursele — inzestrare conform statutului organicu, si adresate comitetului parochialu — catra dlu protopresbiteru Simeonu Dimitrieviciu in Panciova. —

Dolova, in 25 octobre 1872.

2—3 Comitetul parochialu.
in contilegere cu dlu protopresbiteru tractualu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetitoriu la scăla confesională gr. or. din comun'a Pestere, prototulu Caranzebesiului, se publică concursu cu terminu pana la 20 noiembrie a. c. st. v. — Emolumentele sunt: 300 fl. lefa anuala, 2 jugere de livăda, quartiru naturalu si gradina pentru legumi. — Doritorii au să subterne petițiile instruite in intelecului statutului org-

on. —

pe patrariulu alu IV. celu din urma anului 1872, cu conditiunile de pana acumă si cari se vedu in fruntea făiei.

Prenumeratiile se facu mai cu inlesnire prin avise postale.

adresandu-le comitetului si sinodului parochial prin protopresbiteratu, mai observandu-se aleșul candidat conformatu §-lui 72 din organizarea prov. de invetamentu confesionalu, — avé să dea dijumetate din salariul anualu veduvi remasă după reposatulu invetitor Georg. Sibisteau pana la finea lui decomvre. Pestere in 20 octobre 1872.

Comitetul parochialu,
in contilegere cu dom. protopresbiterul Caranzebesiului.

3—

Concursu

Se publică pentru vacantea parochia din comun'a Cerna, cottulu Temisiului, protop. Jebelului.

Emolumintele sunt: una sesiune de moment aratoriu, biru de la 175 de case, par grâu, parte cucerudiu, de după pamant, stolele indatinate.

Doritorii de a concurge au a-si tramite pliurile adresate comitetului parochialu cu documentele prescrise in statutul organicu, cat Rev. d. protopresv. Alessandru Ioanoviciu in Jebel, pana la finea lui noemvre st. v.

Cerna in 29 optobre 1872.

Comitetul parochialu,
In contilegere cu protop. tractusul al Jebelului.

2—

Concursu

Pentru ocuparea postului de invetitoriu la scăla confesională gr. or. romana din comun'a Brazova, protopopiatul Fagetului, se publică concursu cu terminu pana in 10 nov. st. v. a.

Emolumintele sunt: 84 fl. v. a. in bani 15 metri de grâu; 24 metri de cucerudiu; 10 lb. de sare; 100 lb. de clisa, 15 lb. lumina; 8 orgii de lemn, din cari este a incalzită scăla; in fine cortelul liberu cu gradina legume.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avizati a-si tramite recursele — instruite in intelecului statutului org. si adresate respectivului comitetu parochialu, — resmoului dnu protopop Atanasiu Ioanoviciu, in Faget.

Brazova, in 20 oct. st. v. 1872.

Comitetul parochialu,
cu scires mea:

3—3 Atanasiu Ioanoviciu,
protopresbiteru